

Міністерство культури, молоді і спорту України

*Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти*

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 2
від «04» березня 2020 р.

**Типова навчальна програма з навчальної дисципліни
«МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ БАЯН»
елементарного підрівня початкової мистецької освіти**

**Київ
2020**

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музичний інструмент баян» елементарного підрівня початкової мистецької освіти. Київ, 2020. 34 с.

Укладачі:

А. І. Душний – завідувач кафедри народних музичних інструментів та вокалу, керівник лабораторії академічного народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, кандидат педагогічних наук, доцент, член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти, викладач класу баяна Дрогобицького музичного коледжу ім. В. Барвінського, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

Н. В. Качор – завідувач відділу народних інструментів, викладач класу баяна Дитячої музичної школи № 3 Черкаської міської ради, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист; заслужений працівник культури України;

В. В. Вербова – викладач класу баяна Остерської дитячої музичної школи (Чернігівська область), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

О. В. Сергієнко – викладач класу баяна Київської дитячої школи мистецтв № 6 ім. Г. Л. Жуковського;

Л. С. Тарас – викладач класу баяна Гірницької дитячої музичної школи, спеціаліст вищої категорії, старший викладач;

С. М. Передрій – завідувач відділу народних інструментів, викладач класу баяна і акордеона Запорізької дитячої музичної школи № 6, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Рецензенти:

Я. В. Олексів – доцент кафедр народних інструментів та оркестрового диригування, декан теоретико-композиторського, диригентського та вокального факультету Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, кандидат мистецтвознавства, художній керівник та диригент оркестру українських народних інструментів, композитор, заслужений діяч естрадного мистецтва України;

В. М. Заєць – в.о. доцента кафедри баяна та акордеона, заступник декана факультету народних інструментів Національної музичної академії України ім. П. Чайковського, кандидат мистецтвознавства.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Мета та завдання нормативного змісту типової навчальної програми з навчальної дисципліни «Музичний інструмент баян»	5
2. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	6
3. Форми та засоби поточного та підсумкового контролю	7
4. Вимоги до матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу	10
5. Нормативний зміст навчальної дисципліни, обсяг і результати навчання	10
6. Критерії оцінювання рівня досягнення результатів навчання	22
7. Список рекомендованої літератури	23
8. Нотографія	30

ВСТУП

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент баян**» (далі – типова навчальна програма) містить загальний нормативний зміст, обсяг та результати навчання учнів початкової мистецької освіти елементарного підрівня музичного мистецького спрямування.

Типова навчальна програма встановлює мету, завдання навчальної дисципліни відповідно до ключових компетентностей, рекомендовані форми організації освітнього процесу, види навчальних занять, методи навчання, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, рекомендації щодо його проведення, а також критерії оцінювання рівня досягнень результатів навчання.

Опанування нормативного змісту типової навчальної програми дає можливість здобувачам освіти набути визначених типовою освітньою програмою з музичного мистецтва (інструментальний клас: баян) компетентностей у своєму повсякденному житті, а також продовжити навчання на наступному підрівні початкової мистецької освіти за фахом або спорідненим видом мистецтва.

Типова навчальна програма орієнтована на здобуття початкової музичної освіти елементарного підрівня здобувачами освіти (учнями) у мистецьких школах (музичних школах, музичних відділеннях шкіл мистецтв), а також може бути використана іншими суб'єктами освітньої діяльності, які реалізують програми позашкільної освіти за мистецьким напрямом.

Типова навчальна програма розрахована на 4 роки: 210 навчальних годин із навантаженням 1 година на тиждень на першому-другому роках навчання (35 годин на рік), із навантаженням 2 години на тиждень на третьому-четвертому роках навчання (70 годин на рік). Рекомендовано на початковому етапі додатково використовувати 1 годину з варіативної частини для того, щоб підсилити результати з фаху «Музичний інструмент баян», або, наприклад, з навчальних дисциплін «Читання нот з листа» та/або «Ансамбль малих форм» з урахованням 0,5 години на тиждень на кожен навчальну дисципліну.

Нормативний зміст типової навчальної програми розрахований на дітей, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), а також може бути реалізований у навчанні осіб старшого віку, які не мають початкових компетентностей, формування яких передбачено цією типовою навчальною програмою. У разі навчання осіб, старших за 6-7 років, кількість років навчання для опанування змісту типової навчальної програми може скорочуватись з урахуванням психофізичного розвитку учня/учениці, його/її можливостей, темпу опанування ним/нею нормативного змісту для досягнення результатів навчання, передбачених для четвертого року здобуття освіти на елементарному підрівні. У цьому випадку вивчення теоретичної бази та оволодіння практичними навичками ущільнюється в часі.

Нормативний зміст типової навчальної програми базується на засадах попередніх програм «Акордеон: для дитячих музичних шкіл та шкіл мистецтв» (К., 2001), «Музичний інструмент баян: програма для середніх спеціальних музичних шкіл» (К., 2005), «Баян: програма для відділів народних інструментів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів» (Тернопіль, 2012); а також на працях І. Алексєєва, Ю. Акімова, Л. Варавіної, В. Власова, В. Вербової, П. Говорушка, М. Давидова, В. Дорохіна, Аз. Іванова, Є. Іванова, М. Імханіцького, Н. Корихалової, Ф. Ліпса, А. Мірека, А. Онєгіна, В. Панькова, Й. Пурица, О. Понікарової, М. Різоля, В. Самітова, В. Салія, В. Семенова, А. Семешка, І. Серотюк, П. Серотюка, А. Суркова, А. Сташевського, Г. Шахова, І. Ященко та ін.; довідникової літератури В. Басурманова, А. Мирека, А. Семешка, Б. Пица; напрацювань у сфері репертуарної політики А. Боженського, С. Карася, Д. Кужелева, Р. Кундиса, А. Кобзар, О. Кметі (Карась), Ю. Ісевича, Є. Марченка, А. Олексюка, Я. Олексіва, М. Паньківа, А. Сташевського, Н. Сосновської, Ю. Чумака, А. Шамігова, В. Шафети, В. Янчака, та ін., що акумулюють процес навчання гри на баяні (акордеоні); на вивченні доробку О. Сергієнка, О. Кметі (Карась), А. Олексюка, Г. Савчин, І. Собіля щодо конкурсно-фестивального руху. В основу типової навчальної програми покладена фундаментальна праця з формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) українського науковця М. Давидова. В типовій навчальній програмі подається доволі широка палітра нотної літератури як частково другої половини й 90-х років ХХ століття, так і сьогодення.

Нормативний зміст типової навчальної програми базується на традиціях та досвіді світових шкіл і української школи гри на баяні – київської, львівської, харківської, одеської; враховує сучасні потреби особистості у творчому самовираженні, формуванні образного мислення та емоційно-естетичного досвіду, розвитку особистісного мистецького сприйняття дійсності, заохочення до самостійної музичної діяльності.

Типова навчальна програма є основою для розроблення викладачем *робочої навчальної програми* з навчальної дисципліни **«Музичний інструмент баян»**, в якій конкретизується: тематика, послідовність викладу навчального

матеріалу, комплекс художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів, заходи поточного контролю та обсяг годин на опанування учнями змісту кожного навчального року відповідно до їх здібностей і можливостей.

1. Мета та завдання нормативного змісту типової навчальної програми з навчальної дисципліни «Музичний інструмент баян»

Мета нормативного змісту типової навчальної програми полягає в залученні учня/учениці до музичної культури, прищепленні інтересу і любові до музики; ранньому виявленні та розвитку індивідуальних здібностей; формуванні відповідних знань, умінь, навичок, розуміння, ціннісних орієнтацій у сфері музичного мистецтва та мистецтва загалом; розкритті емоційності та музикальності під час відтворення музичних творів із застосуванням необхідних засобів музичної виразності; вихованні потреби у власній інтерпретації виконуваних творів; виробленні мотивації до самостійного навчання шляхом залучення до пошуку, прослуховування, вивчення та виконання творів музичного мистецтва для гри на баяні.

Реалізація змісту навчання передбачає виконання таких **завдань**:

у когнітивній (пізнавальній) сфері – формування та засвоєння нових знань з історії інструмента баян, його будови та принципів звуковидобування, навичок сприйняття нотного тексту; ознайомлення учня/учениці з різноманітними високохудожніми зразками національної та світової музичної культури виконавства на баяні;

у ціннісно-мотиваційній сфері – формування потреби в постійному розширенні світогляду та вишуканого музичного смаку, інтересу до баянного виконавства та музичного мистецтва загалом; виявів патріотичних почуттів; формування потреби до активної участі в освітньому процесі; формування здатності вступати в комунікацію з викладачами та іншими учнями, а також вміння якісно та усвідомлено організувати самостійні домашні заняття; формування відповідальності за наявність результату;

в емоційній сфері – формування та розвиток художньо-образного мислення учня/учениці за допомогою заохочення до емоційного сприйняття творів мистецтва; розвиток вміння відтворювати музичні твори з належним ступенем емоційності та музикальності через засвоєння засобів музичної виразності; розкриття творчого потенціалу учнів;

у психомоторній сфері – формування здатності учня/учениці до концентрації уваги; оволодіння ключовими навичками гри на баяні з вільною постановкою, якісним звуком та чистою інтонацією за допомогою усвідомлення зв'язку правильно сформованих ігрових рухів і якісного звуковидобування; формування вміння повторювати за викладачем ігрові рухи (навички копіювання).

Навчально-розвивальна діяльність на уроках гри на баяні складається з таких компонентів:

формування та розвиток виконавського апарату – робота над загальною постановкою учня/учениці, відпрацювання ігрових рухів,

формування самоконтролю над м'язовими відчуттями, розвиток координації рухів;

робота над якісним звуковидобуванням, звукоутворенням і чистою інтонацією – формування уявлень про якісний баянний звук, значення міха й формування навичок управління ним, розуміння залежності якісного звуковидобування від правильної постановки виконавського апарату, робота над чистою інтонацією за допомогою формування правильних музично-слухових уявлень про висоту звуку;

емоційно-образне виконання творів – розвиток художньо-образного мислення за допомогою формування вміння емоційно сприймати і відтворювати на інструменті музичні твори;

розвиток навички читання нот з листа – практичне використання знань, вмінь і навичок з музичної грамоти, формування вміння точно відтворювати на інструменті нотний текст;

розвиток вміння підбирати на слух – формування здатності відтворювати на інструменті нескладні знайомі мелодії;

формування самостійності під час виконання домашніх завдань – розвиток мотивації до самостійного навчання, здатності якісно виконувати навчальні завдання.

Зміст типової навчальної програми включає поєднання елементів традиційних музичних дисциплін (фах, читання нот з листа, ансамбль, музична грамота та практичне музикування, бесіди про мистецтво) в єдиному процесі послідовного набуття учнем/ученицею мистецьких компетентностей, віднесених до елементарного підрівня початкової мистецької освіти.

2. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес у межах типової навчальної програми здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного контролю (концертів, технічних заліків) та підсумкового контролю (контрольних заходів: академічних концертів, іспитів). Основною формою занять з навчальної дисципліни «**Музичний інструмент баян**» є **індивідуальний урок**. У процесі ведення занять практикується індивідуальний підхід до учнів, враховуються вікові психологічні особливості учнів, індивідуальний темп засвоєння ними навчального матеріалу.

На заняттях застосовуються такі види уроків:

поєднання елементів *традиційних різновидів уроків* – урок засвоєння нових знань, урок засвоєння і застосування умінь, ціннісно-смысловий урок, урок творчості, урок контролю та корекції;

поєднання елементів *нестандартних різновидів уроків* – урок-гра, урок-екскурсія, урок-концерт, урок-вистава, урок-конкурс, урок-квест тощо;

проведення *інтегрованих уроків* створює поєднання різних видів пізнавальної і творчої діяльності; використання навчально-ілюстративного матеріалу та знань з інших предметів (фах – музична грамота та практичне музикування, фах – бесіда про мистецтво, фах – колективне музикування).

Рекомендації щодо проведення цікавого, пізнавального і творчого уроку:

створення позитивно-емоційної атмосфери протягом заняття;
застосування ігрових, репродуктивних, творчо-пошукових технологій;
застосування інтерактивних технологій навчання;
використання наочності (відеозаписи, ілюстрації);
чергування різних видів діяльності – інтелектуальної, комунікативної, виконавської, рухової (через пластичне відтворення музики);
поєднання різних видів виконавської діяльності учнів (інструментально-виконавська, вокально-виконавська, пластично-рухова);
врахування індивідуальних психологічних особливостей учня/учениці та його/її темпераменту.

Для досягнення поставлених цілей і реалізації завдань навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

мовний (пояснення, бесіда, розповідь);
наочно-слуховий (показ, спостереження, слуховий аналіз);
практичний (робота учнів за інструментом);
аналітичний (порівняння та узагальнення, розвиток логічного мислення);
емоційний (підбір асоціацій, асоціативних рядів образів, художніх вражень, ігор);
інтегрований.

Викладач має право на академічну свободу (свободу викладання, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі), педагогічну ініціативу та розроблення власного/власної (авторського/авторської) методу / прийому / методики з описом педагогічної проблеми та оригінальних шляхів її вирішення.

Типовою навчальною програмою передбачені щорічно до 6 (на першому-другому роках навчання) та 10 (на третьому-четвертому роках навчання) резервних годин, які використовуються викладачем для реалізації індивідуального підходу та забезпечення кожного/кожної учня/учениці можливістю опанувати нормативний зміст навчальної дисципліни в індивідуальному темпі.

У разі досягнення учнями результатів навчання в межах часу, передбаченого для опанування навчальних модулів, викладач може за рахунок резервного часу планувати, зокрема, відвідування культурно-мистецьких заходів, інших мистецьких акцій (концертів, конкурсів, вистав, виставок тощо), пов'язаних зі змістом мистецької освіти, передбаченим типовою навчальною програмою.

3. Форми та засоби поточного та підсумкового контролю

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного спостереження їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання. Метою контролю є пошук ефективних шляхів для набуття результатів навчання кожним/кожною учнем/ученицею. Орієнтирами для оцінювання міри ефективності освітнього процесу є визначені результати

навчання (компетентності) для учнів, що навчаються за типовою освітньою програмою елементарного підрівня початкової мистецької освіти.

Поточний контроль є оцінюванням прогресу учня/учениці, що дає змогу викладачеві відповідним чином адаптувати освітній процес. Використання поточного оцінювання дозволяє відстежувати особистісний розвиток учнів, хід опановування ними компетентностей типової освітньої програми та вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію. Визначення особистих результатів та виставлення оцінок не передбачає порівняння з досягненнями інших учнів.

Метою оцінювання учнів на початковому етапі навчання є:

- формування впевненості в собі, у своїх можливостях;
- відзначення будь-якого успіху;
- акцентування уваги на сильних сторонах, а не на помилках;
- діагностування досягнення на кожному з етапів навчання;
- адаптування освітнього процесу до здібностей дитини;
- запобігання відчуття страху помилки;
- виявлення проблем і вчасне запобігання їх нашаруванню;
- стимулювання бажання вчитися та прагнення досягати максимально можливих результатів.

Навчальні досягнення учня/учениці першого-другого років навчання підлягають **вербальному оцінюванню** (вербальна характеристика навчальних досягнень), на третьому-четвертому роках навчання – як вербальному, так і **бальному оцінюванню**.

Для поточного контролю навчальних досягнень пропонується участь учня/учениці у відкритих концертах класу, школи, інших концертних заходах не менше ніж два рази на рік з вивченими напам'ять твором. Такі виступи підлягають вербальному оцінюванню.

Починаючи з третього року навчання один раз на рік рекомендовано проводити технічний залік для оцінювання технічного розвитку учня/учениці. Бального оцінювання такі заліки не потребують.

Наприкінці кожного навчального року учень/учениця бере участь у таких контрольних заходах:

наприкінці першого-другого років навчання – *комплексних контрольних заходах* (академічних концертах), під час яких виконуються завдання з фаху і з музичної грамоти та практичного музикування;

наприкінці третього року навчання – *контрольному заході* (академічному концерті), під час якого виконуються тільки завдання з фаху;

наприкінці четвертого року навчання – *підсумковому контрольному заході (іспиті)*, під час якого виконуються тільки завдання з фаху.

Під час проведення *комплексного контрольного заходу* (академічного концерту) на першому та другому роках навчання комісія, яка складається з викладачів фаху та викладача/викладачів теоретичних дисциплін, вербально оцінює індивідуальні досягнення учня/учениці за поточний рік.

На прослуховування учнів під час *контрольного заходу* (академічного концерту) наприкінці третього року навчання також запрошуються

викладач/викладачі теоретичних дисциплін для обговорення індивідуального розвитку кожного/кожної учня/учениці. Оцінювання виступу в балах на контрольних заходах відбувається починаючи із третього року навчання.

Під час обговорення виступів учнів необхідно звертати увагу на:

- якість звуковидобування;
- наявність текстових помилок;
- темпові та метро-ритмічні неточності;
- емоційність виконання творів;
- технічну підготовку учня/учениці;
- сценічний образ.

Підсумковий контроль результатів опанування типової навчальної програми «Музичний інструмент баян» за елементарним підрівнем здійснюється на **підсумковому контрольному заході (іспиті)**. Оцінювання на завершальному етапі передбачає співставлення досягнень учня/учениці з конкретними результатами навчання відповідно до компетентностей, визначених типовою навчальною програмою на кінець 4 року навчання. Виступ учнів оцінює комісія з викладачів фаху та адміністрації закладу мистецької освіти. Під час оцінювання виступу учня/учениці на підсумковому контрольному заході (іспиті) необхідно враховувати такі змістові компоненти:

- формування та розвиток виконавського апарату;
- робота над якісним звуковидобуванням;
- емоційно-образне виконання творів;
- розвиток навички читання нот з листа;
- розвиток вміння підбирати на слух;
- формування самостійності під час виконання домашніх завдань.

Заходи поточного та підсумкового контролю

Рік навчання	Програмні вимоги	
	1 семестр	2 семестр
1	-	<i>Підсумковий контрольний захід (академічний концерт):</i> виконання 2-х різнохарактерних п'єс напам'ять.
2	Виконання 2-х різнохарактерних творів на концерті класу, відділу, школи тощо (вибір форм поточного контролю здійснюється викладачем самостійно).	<i>Підсумковий контрольний захід (академічний концерт):</i> виконання 2-х різнохарактерних п'єс напам'ять.
3	Виконання 2-х різнохарактерних творів на концерті класу, відділу, школи тощо (вибір форм поточного контролю здійснюється викладачем самостійно).	<i>Підсумковий контрольний захід (академічний концерт):</i> виконання 2-х різнохарактерних п'єс напам'ять.
4	Виконання 2-х різнохарактерних творів на концерті класу, відділу, школи тощо (вибір форм поточного контролю здійснюється викладачем самостійно).	<i>Підсумковий контрольний захід (іспит), виконання:</i> твору з елементами поліфонії; твору циклічної форми; двох різнохарактерних п'єс (віртуозної

		п'єси або обробки народної пісні/танцю); демонструє гру в ансамблі або читає з листа невідомі п'єси або підбирає на слух.
--	--	---

Програму кожного заходу поточного та підсумкового контролів слід komponувати за такими критеріями: наявність твору (або його перекладення) композитора світової класики та/або твору українського композитора та/або оригінальної музики та/або твору віртуозного характеру та/або обробки народної пісні/танцю, що відповідає баянній фактурі та репертуарній політиці/репертуарному списку.

4. Вимоги до матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу

Для результативного проведення занять з навчальної дисципліни «Музичний інструмент баян» відповідні приміщення (класи) мають бути забезпечені необхідним набором *обов'язкових* матеріально-технічних засобів – музичними інструментами: баянами (для учнів, що відповідають їх психофізичним даним і віку, та для викладача), фортепіано; стільцями; столом; шафою; пюпітром для нот; точковим освітленням; метрономом з тюнером; стендом для наочних посібників; наочними матеріалами, літературою з фаху та методичними зразками; ноутбуком/ комп'ютером з колонкою; підставками для ніг та іншими ресурсами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами).

Додатково рекомендується використовувати технічне оснащення та інші музичні інструменти: планшет (смартфон) з колонкою, дитячі шумові та ударні інструменти (для роботи над ритмом із учнями 6-7 років протягом першого року навчання). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб та можливостей мистецької школи.

5. Нормативний зміст, обсяг навчальної дисципліни та результати навчання

Перший рік навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Середня кількість годин (1 год./тижд.)	Результати навчання
Навчальний модуль 1. Формування правильної посадки учнів та постановки інструменту.	Ознайомлення із інструментом. Історія виникнення баяна. Будова інструмента. Підготовчі вправи без інструмента: звільнення м'язів, пристосування до інструмента.	8 (з них резервна – 1)	Знає будову інструмента та його складові. Володіє правильною посадкою, постановкою інструмента й прийомами ведення міху. Тримає інструмент згідно з вказівками викладача.

	<p>Формування правильної посадки учнів та постановки інструмента.</p> <p>Ознайомлення з принципами побудови лівої та правої клавіатур.</p> <p>Організація правильної постановки правої і лівої рук.</p> <p>Ведення міху, формування первинних ігрових рухів правою рукою.</p> <p>Формування звуковисотних уявлень.</p> <p>Ознайомлення з графічним позначенням нот і тривалостей.</p> <p>Ознайомлення з поняттями «такт», «тактова риска», «метр», «ритм», різними ритмічними фігурами, «лад».</p>		<p>Розуміє співставлення ведення міху з одночасним натиском на клавіатуру (мануал).</p> <p>Повторює окремі елементи постановки виконавського апарату, ведення міху тощо (згідно з вимогами викладача).</p> <p>Демонструє правильну посадку за інструментом, має елементарні поняття про аплікатуру та елементи її використання.</p> <p>Розуміє значення міху та його вплив на відтворення певного звука чи мелодії на правій клавіатурі інструмента.</p> <p>Повторює за викладачем простий ритм.</p> <p>Демонструє знання графічного позначення нот і тривалостей. Знає поняття такт», «тактова риска», «метр», «ритм», «лад».</p> <p>Відрізняє на слух мажорний і мінорний лади.</p> <p>Вміє словесно сформулювати оцінку якості звуків, відтворених на інструменті.</p>
<p>Навчальний модуль 2.</p> <p>Застосування нотної грамоти.</p> <p>Читання нот з листа.</p>	<p>Читання нот з листа.</p> <p>Відтворення нотного запису, формування взаємозв'язку між звуком та його графічним зображенням.</p> <p>Продовження роботи над правильною та вільною постановкою виконавського апарату.</p> <p>Продовження роботи над формуванням ігрових рухів, координацією та синхронізацією рухів рук та міху.</p> <p>Розвиток навичок гри на лівій клавіатурі з готовими акордами (басовий ключ) та/або на виборній клавіатурі.</p>	<p>8 (з них резервна – 1)</p>	<p>Відтворює елементарні звукові послідовності на правій клавіатурі.</p> <p>Фіксує початок і кінець музичного тексту.</p> <p>Демонструє ігрові навички на інструменті у поєднанні з точним веденням та зміною міху та координацією синхронності виконавського апарату.</p> <p>Розуміє значення лівої клавіатури та гри на ній для синхронного цілісного відтворення мелодії з готовим акомпанементом (бас та акорди) або проведення мелодії на виборній клавіатурі.</p> <p>Вміє описати враження після прослуховування творів різних жанрів та характерів.</p>

	<p>Розвиток слухової уваги, слухового контролю, музичної пам'яті. Накопичення музично-слухових уявлень.</p> <p>Формування уявлення про можливості сили звуку; використання під час гри динамічної шкали (<i>p, f</i>).</p> <p>Ознайомлення з правилами концертного виступу; участь у перших концертах (концерти класу, школи тощо).</p>		<p>Висловлює бажання підібрати на слух знайому мелодію.</p> <p>Усвідомлює важливість регулярних домашніх занять.</p> <p>Виконує на концерті 1 (один) твір напам'ять.</p>
<p>Навчальний модуль 3. Організація основних аплікатурних навичок. Опанування елементарних штрихів <i>non legato, staccato</i>.</p>	<p>Основи тактильної орієнтації на правій і лівій клавіатурах.</p> <p>Ознайомлення з елементарними аплікатурними формулами правої та лівої руки.</p> <p>Основи аплікатурних принципів та ведення міху.</p> <p>Значення традиційних аплікатурних позицій для правої клавіатури інструмента.</p> <p>Ознайомлення із штрихами <i>non legato, staccato</i>.</p> <p>Вивчення тривалостей нот.</p> <p>Початкові знання про інтонування як основи музичної думки.</p> <p>Формування відчуття ансамблевого виконавства (спільно з викладачем).</p> <p>Другий концертний виступ.</p>	<p>9 (з них резервні – 2)</p>	<p>Розуміє принцип орієнтації на дотик на правій та лівій клавіатурах.</p> <p>Вміє поєднувати бас та акорд у лівій (готовій) клавіатурі.</p> <p>Синхронізує гру басу та акорду в лівій клавіатурі з тим чи іншим звуком у правій клавіатурі.</p> <p>Розуміє та застосовує елементарні аплікатурні принципи.</p> <p>Вміє під час гри розподіляти увагу на аплікатуру (на правій і лівій клавіатурах інструмента) та ведення міху.</p> <p>Розрізняє штрихи <i>non legato, staccato</i> та вміє їх відтворити на інструменті.</p> <p>Демонструє початкові навички гри в ансамблі (з викладачем).</p> <p>Намагається відтворити на інструменті почуті звуки.</p> <p>Вміє чітко визначати послідовність виконання завдань та концентрувати увагу на них.</p> <p>Виконує на концерті 1 (один) твір напам'ять.</p>
<p>Навчальний модуль 4. Виконання</p>	<p>Вивчення штриха <i>legato</i>.</p> <p>Продовження роботи</p>	<p>10 (з них резервні – 2)</p>	<p>Знає графічне позначення штрихів та вміє їх відтворити на інструменті.</p>

<p>творчих завдань. Вивчення штриха <i>legato</i>. Продовження опанування елементарних штрихів <i>non legato</i>, <i>staccato</i>.</p>	<p>над виконанням штрихів <i>non legato</i>, <i>staccato</i>. Графічне позначення штрихів. Первинні уявлення про лад, тональність, хроматизм. Хроматична гама по пів-тонах. Ознайомлення із знаками альтерації. Мажорні гами на правій клавіатурі До-мажор, Соль-мажор. Формування вміння розрізняти пісенні, танцювальні та маршеві твори, темпи (швидко, повільно). Вивчення творів напам'ять. Підготовка до комплексного контрольного заходу (академічного концерту).</p>		<p>Читає з листа нескладні п'єси та розрізняє в нотному тексті позначення штрихів. Вміє на правій клавіатурі відтворити хроматичну послідовність гамоподібного руху, мажорні гами До-мажор, Соль-мажор. Вміє відчувати настрій твору (весело, сумно), а також ознаки пісні, маршу, танцю. Відпрацьовує поставлені викладачем завдання шляхом багаторазових повторень. Виконує на комплексному контрольному заході (академічному концерті) програму з 2-х різнохарактерних п'єс напам'ять.</p>
Всього годин:		35 (з них резервні – 6)	

Очікувані результати першого року навчання:

- знає будову інструменту;
- називає та відтворює на інструменті ноти, що знаходяться на нотному стані у скрипковому та басовому ключі (права та ліва клавіатури інструменту);
- знає та демонструє правильну посадку та постановку інструменту;
- розуміє значення міху та володіє навичками його ведення під час гри на баяні;
- знає елементарну аплікатуру та позиції гри у правій та лівій руці;
- знає основні тривалості нот (ціла, половинна, чверть, восьма);
- знає елементарні штрихи *legato*, *non legato*, *staccato*, способи їх виконання та позначення у нотах;
- має навички одночасного ведення міху й натиску пальців на клавіатурі;
- читає з листа і відтворює на інструменті елементарний музичний матеріал;
- розрізняє пісенні, танцювальні та маршеві твори, швидкі й повільні темпи, вміє визначати настрій твору;
- співає голосом за викладачем пісню;
- підбирає на слух прості наспіви та пісні;

відпрацьовує поставлені викладачем завдання шляхом багаторазових повторень;

вербально виражає власне емоційне ставлення до прослуханого твору;

вміє долати труднощі під час виконання домашніх завдань.

Другий рік навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Середня кількість годин (1 год./тижд.)	Результати навчання
Навчальний модуль 1. Розвиток звуковисотної, ритмічної та тембрової уяви. Формування аплікатурних принципів. Етапи опанування музичного твору-	Закріплення навичок посадки за інструментом та постановки виконавського апарату. Поняття «пауза». Поняття про арпеджіо та акорди/тризвуки. Відпрацювання навичок гри хроматичної гама та гам До-мажор, Соль-мажор правою рукою на дві октави. Використання вправ на відпрацювання аплікатурних принципів Робота над звукоутворенням та звуковеденням. Виконання елементарних інструктивних п'єс. Робота над фразуванням. Формування художньо-образного мислення.	8 (з них резервна – 1)	Контролює стан м'язів, посадку за інструментом та положення рук. Знає та розрізняє поняття «пауза». Грає хроматичну гаму та гама До-мажор, Соль-мажор правою рукою на дві октави із точною зміною міху. Знає поняття «арпеджіо» і «акорди» (тризвуки) у них. Розуміє значення вправ для відпрацювання аплікатурних принципів та звуковедення. Читає з листа елементарний нотний текст окремо правою та лівою рукою. Розуміє необхідність розподілу уваги між нотним текстом, аплікатурою, веденням та зміною міху. Розуміє різницю в характері запропонованих музичних творів.
Навчальний модуль 2. Розвиток звуковисотної, ритмічної та тембрової уяви. Розвиток музичного слуху.	Формування цілісного сприйняття обох мануалів та вільної орієнтації на них. Продовження опанування техніки гри на лівій клавіатурі інструменту (на розсуд викладача – на виборній клавіатурі). Розуміння динамічної шкали та її практичне використання. Продовження формування практичних	8 (з них резервна – 1)	Розуміє принципи орієнтації на лівій та правій клавіатурах під час виконання елементарних гамоподібних чи інших технічних зворотів. Визначає динамічну шкалу твору та застосовує її під час гри. Відпрацьовує техніку гри різними штрихами. Володіє знаннями про розміщення нот на нотному стані в межах двох октав та розташування відповідних їм

	<p>навиків гри штрихів <i>legato, non legato, staccato</i> та координація рухів під час гри обома руками.</p> <p>Робота над технічним та легким інструктивним матеріалом.</p> <p>Концертний виступ.</p>		<p>звуків на інструменті.</p> <p>Виконує на академічному концерті 2 твори напам'ять.</p>
<p>Навчальний модуль 3. Значення слухових уявлень. Формування основних прийомів гри на баяні.</p>	<p>Опанування гри гами, арпеджіо, акордів правою рукою.</p> <p>Ознайомлення з гамою Фа-мажор на правій клавіатурі.</p> <p>Ознайомлення з аплікатурними особливостями гри гами До-мажор лівою рукою.</p> <p>Визначення напрямку руху звука за висотою та динамікою.</p> <p>Формування звуковисотної пам'яті.</p> <p>Подальше опанування аплікатурно-технічних принципів гри на правій клавіатурі.</p> <p>Робота над веденням міху.</p> <p>Вправи для готової та/або виборної систем лівої клавіатури.</p> <p>Вправи для гри обома руками разом.</p> <p>Опанування етюдів на різні види техніки.</p> <p>Гра в ансамблі з викладачем.</p> <p>Опрацювання простих оригінальних п'єс та народних пісень і танців.</p> <p>Формування вміння висловлювати власне ставлення до почутих музичних творів.</p> <p>Концертний виступ.</p>	<p>10 (з них резервні – 2)</p>	<p>Виконує гами, арпеджіо, акорди в до-мажор, соль-мажор правою рукою.</p> <p>Грає гаму Фа-мажор правою рукою.</p> <p>Виконує гаму До-мажор на готовій системі лівої клавіатури.</p> <p>Вміє контролювати на слух напрямок руху звука за висотою та динамікою.</p> <p>Вміє застосовувати вказану аплікатуру та відтворювати штрихові позначення.</p> <p>Контролює ведення та зміну міху під час гри різними штрихами.</p> <p>Демонструє відповідний технічний рівень гри лівою рукою (готова або/та виборна системи) на основі різноманітних вправ.</p> <p>Володіє навичками гри в ансамблі з викладачем.</p> <p>Здатний до опрацювання простих п'єс як на уроці, так і під час виконання домашніх завдань.</p> <p>Вміє проспівати вивчені гами, а потім виконати їх на інструменті.</p> <p>Вміє слухати, активно уявляти та правильно відтворювати на інструменті почуте.</p> <p>Виступає на концерті з вивченим твором напам'ять.</p>

<p>Навчальний модуль 4. Значення музичної грамоти у формуванні основ гри на баяні. Розвиток навичок читання з листа та підбору на слух.</p>	<p>Поняття «інтервал». Повторення ключових знаків та знаків альтерації. Розширення термінологічної бази (<i>andante, moderato, ritenuto, diminuendo, crescendo</i>). Опанування динамічних відтінків та їх застосування в практичній роботі. Відпрацювання різних видів штрихів, технічного матеріалу. Розширення репертуару. Робота в ансамблі з викладачем. Підбір на слух та читання з листа. Ознайомлення з різновидами виконання домашніх завдань. Комплексний контрольний захід (академічний концерт).</p>	<p>9 (з них резервні – 2)</p>	<p>Володіє знаннями запису нот у скрипковому та басовому ключах. Знає та розрізняє поняття «інтервал» та вивчені музичні терміни. Розрізняє динамічні відтінки, розуміє їх використання під час гри на інструменті. Вдосконалює гру різними штрихами обома руками на основі гам, вправ та репертуару. Розуміє важливість розширення репертуару. Грає в ансамблі з викладачем. Підбирає на слух прості народні пісні та читає нотний текст з листа. Виконує на комплексному контрольному заході (академічному концерті) 2 різнохарактерні п'єси напам'ять.</p>
Всього годин:		35 (з них резервні – 6)	

Очікувані результати другого року навчання:

знає запис нот у скрипковому та басовому ключах;
володіє елементарними знаннями з музичної грамоти;
розрізняє музичні терміни (*andante, moderato, ritenuto, diminuendo, crescendo*) та розуміє їх значення;
розрізняє динамічні відтінки та застосовує їх на практиці;
застосовує принципи позиційної аплікатури під час розучування нових творів;
вдосконалює гру окремо кожною рукою та разом;
виконує нескладні твори;
розуміє важливість збагачення власного репертуару інструктивними п'єсами, народними мелодіями, дитячими піснями тощо;
має в репертуарі п'єси для виконання в ансамблі з викладачем;
читає з листа елементарні п'єси окремо кожною рукою, контролюючи звук за допомогою слуху та ігрових рухів, тактильної орієнтації на клавіатурі;
підбирає на слух нескладні мелодії.

Третій рік навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Середня кількість годин (2 год./тижд.)	Результати навчання
<p>Навчальний модуль 1. Контроль виконавського апарату. Штрихи. Твори великої форми.</p>	<p>Подальша корекція посадки за інструментом та формування виконавського апарату.</p> <p>Координація лівої та правої рук під час гри різними штрихами.</p> <p>Принципи застосування аплікатури для гри довгого арпеджіо в мажорі правою рукою.</p> <p>Відпрацювання гри різними штрихами на основі вправ.</p> <p>Ознайомлення з принципами побудови та структури музичного твору (музична форма твору).</p> <p>Продовження роботи над формуванням художньо-образного мислення.</p>	<p>16 (з них резервні – 2)</p>	<p>Демонструє правильну посадку та постановку виконавського апарату.</p> <p>Координує рухи лівої та правої рук під час гри різними штрихами.</p> <p>Застосовує відповідну аплікатуру для виконання довгого арпеджіо в мажорі.</p> <p>Демонструє вправність гри різними штрихами на вправах різного типу.</p> <p>Розуміє поняття музичної форми твору.</p> <p>Підбирає на слух на інструменті нескладні знайомі мелодії.</p> <p>Виконує різні за характером музичні твори, застосовує вивчені ігрові прийоми.</p> <p>Розуміє емоційне наповнення виконуваних творів.</p> <p>Усвідомлює важливість щоденної наполегливої праці.</p>
<p>Навчальний модуль 2. Удосконалення координації рухів, штрихової техніки, технічної вправності.</p>	<p>Формування уявно-слухової моделі якісного звука.</p> <p>Самоконтроль виконавського апарату.</p> <p>Продовження роботи зі структурними компонентами музичного твору, мотив, фраза, речення тощо).</p> <p>Комплекс вправ та етюдів на удосконалення техніки гри різними штрихами правою рукою.</p>	<p>16 (з них резервні – 2)</p>	<p>Володіє засобами контролю якості звука.</p> <p>Здійснює постійний самоконтроль виконавського апарату.</p> <p>Розуміє принципи будови музичного твору.</p> <p>Грає вправи, гами штрихами <i>non legato</i>, <i>legato</i>, <i>staccato</i>.</p> <p>Читає з листа прості п'єси, удосконалює гру в ансамблі.</p> <p>Виконує на концерті 2</p>

	Продовження збагачення репертуару різноплановими п'єсами. Ансамблева гра з викладачем Концертний виступ.		твори напам'ять.
Навчальний модуль 3. Удосконалення технічної майстерності. Прийом гри <i>тремоло</i> міхом та <i>glissando</i> .	Позиційна аплікатура (для 3-х та/або 5-ти рядних баянів). Відпрацювання прийому гри <i>тремоло</i> міхом та його різновидів. Опанування прийому гри <i>glissando</i> . Різновиди арпеджіо та акордів у мажорних гамах обома руками (закріплення). Відпрацювання незалежності та скоординованості рухів обох рук. Концертний виступ.	20 (з них резервні – 3)	Застосовує позиційну аплікатуру. Виконує вправи для опанування <i>тремоло</i> міхом та прийому <i>glissando</i> . Володіє грою гам, арпеджіо та акордів у тональностях До-мажор, Соль-мажор окремо правою та двома руками разом. Контролює свій виконавський апарат під час виконання домашніх завдань. Виконує на концерті 1-2 твори напам'ять.
Навчальний модуль 4. Продовження роботи над звуковидобуванням та веденням міху. Вдосконалення вивчених технічних та штрихових прийомів, розширення динамічних контрастів.	Гра мажорних одноголосних гам, арпеджіо та акордів у тональностях До-мажор, Соль-мажор двома руками, різними штрихами на 2-3 октави. Ознайомлення з тональністю фа-мажор. Вправи та етюди на різні види техніки та штрихів. Робота над розширенням динамічної палітри (<i>p</i> , <i>mp</i> , <i>mf</i> , <i>f</i>). Поняття контрастної динаміки. Практика різноманітних творчих форм музикування. Контрольний захід (академічний концерт).	18 (з них резервні – 3)	Контролює якість звуковидобування та ведення міху на інструменті під час виконання завдань. Виконує мажорні одноголосні гами, арпеджіо і акорди у тональностях До-мажор, Соль-мажор обома руками з різними штрихами. Впевнено застосовує технічні, штрихові прийоми та динамічні градації у вправах та етюдах. Вміє розподіляти час та визначати послідовність дій виконуючи домашні завдання. Знає конкретні засоби подолання технічних труднощів. Читає з листа та підбирає на слух.

		Виконує на контрольному заході (академічному концерті) 2 твори напам'ять.
Всього годин:		70 (з них резервні – 10)

Очікувані результати третього року навчання:

розуміє принципи застосування позиційної аплікатури та ведення міху;
розуміє важливість незалежного та скоординованого руху обох рук;
розуміє яким чином контролювати якість звука під час гри різними штрихами;
виконує одноголосні мажорні гами, арпеджіо та акорди у тональностях До-мажор, Соль-мажор двома руками різними штрихами на 2-3 октави;
виконує вправи та етюди на різні види техніки;
розуміє необхідність обов'язкового вивчення гам, вправ та етюдів;
знає, що таке *тремоло* міхом і *glissando* та прийоми їх виконання;
має первинні уявлення про будову музичного твору;
демонструє виконання інструктивних п'єс;
демонструє знання основних музичних термінів;
демонструє навички гри в ансамблі;
вміє підібрати на слух нескладні відомі мелодії, читає з листа прості невідомі п'єси;
визначає на слух характер прослуханого твору та вміє описати свої враження;
контролює виконавський апарат під час виконання домашніх завдань;
виконує різні за характером музичні твори.

Четвертий рік навчання

Навчальні модулі	Зміст навчання	Середня кількість годин (2 год./тижд.)	Результати навчання
Навчальний модуль 1. Вдосконалення вивчених технічних прийомів. Подвійні ноти. Ускладнення творчих завдань.	Закріплення та розширення термінологічної бази (<i>andante, moderato, allegro, ritenuto, accelerando, diminuendo, crescendo</i>). Гра гами Фа-мажор. Мажорні гами До-мажор, Соль-мажор різними штрихами у різних темпових співвідношеннях, арпеджіо та акорди. Фразування та змістовні наголоси. Формування розуміння засобів музичної виразності необхідних для	16 (з них резервні – 2)	Знає та застосовує вивчені динамічні відтінки під час гри на інструменті. Грає гаму Фа-мажор. Грає гами, різновиди арпеджіо й акордів у тональностях До-мажор, Соль-мажор різними штрихами у різних темпах. Самостійно опрацьовує гами, вправи та етюди, вслухаючись у власну гру, слідкуючи за веденням міху та якістю звуковидобування. Використовує засоби музичної виразності під час виконання творів різного

	<p>відтворення музичного матеріалу різного характеру.</p> <p>Ознайомлення з поняттям «поліфонія».</p> <p>Опанування елементів гри поліфонії на інструменті.</p> <p>Формування певних артистичних навичок, сконцентрованості, виконавської волі.</p>		<p>жанру та характеру.</p> <p>Знає поняття «поліфонія» та розуміє його значення.</p> <p>Виконує твори з елементами поліфонії на інструменті.</p> <p>Читає нотний текст з листа.</p> <p>Демонструє художні можливості інструменту й виконавську техніку.</p>
<p>Навчальний модуль 2.</p> <p>Робота над технічним розвитком та формуванням художньо-образного мислення.</p>	<p>Гра гами Фа-мажор різними штрихами, арпеджіо та акорди.</p> <p>Ознайомлення із тональністю ля-мінор (гармонічний вид) правою рукою.</p> <p>Вправи та етюди на різні види техніки.</p> <p>Удосконалення вміння застосовувати різноманіття штрихів та динамічних відтінків. під час виконання творів різного характеру та жанру.</p> <p>Систематична робота над фразуванням та інтонаційною виразністю.</p> <p>Навички роботи над п'єсами з елементами поліфонії.</p> <p>Технічний залік.</p> <p>Концертний виступ.</p>	<p>16 (з них резервні – 2)</p>	<p>Виконує гаму Фа-мажор різними штрихами, арпеджіо та акорди.</p> <p>Грає вправи та етюди на різні види штрихів, динамічних відтінків, контролюючи зміну міху та вірність аплікатури.</p> <p>Виконує музичний матеріал як по нотах, так і напам'ять.</p> <p>Слідкує за веденням міху у поліфонічних мотивах. Запам'ятовує нескладні мелодії і відтворює їх на інструменті.</p> <p>Розуміє принцип відпрацювання складних місць в сповільненому темпі.</p> <p>На технічному заліку виконує гаму та 1 етюд напам'ять.</p> <p>Виконує на концерті 2 твори напам'ять.</p>
<p>Навчальний модуль 3.</p> <p>Накопичення виконавських навичок, удосконалення слухо-моторної координації.</p>	<p>Гра гами ля-мінор (гармонічний вид) різними штрихами.</p> <p>Вправи та етюди на різні види техніки.</p> <p>Творчий розвиток учня (підбір на слух, читання з листа).</p> <p>Концертний виступ.</p>	<p>20 (з них резервні – 3)</p>	<p>Грає гаму ля-мінор різними штрихами.</p> <p>Вміє використовувати на практиці здобуті знання, вміння та навички щодо виконання творів з елементами поліфонії, народного мелосу, п'єс сучасних авторів, перекладень.</p> <p>Виконує на концерті твір/твори напам'ять.</p>

<p>Навчальний модуль 4. Робота над розвитком виконавських навичок. Концертна практика.</p>	<p>Комплексне виконання мажорних гам До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор різними штрихами обома руками на 2-3 октави, різновиди арпеджіо та акордів. Виконання гами ля-мінор, (гармонічного виду) правою рукою різними штрихами, арпеджіо, акорди. Етюдів та вправи на різні види техніки. Ознайомлення з мелізмами (форшлаг, мордент, трель). Виконання творів різних стилів та форм. Формування власного емоційного сприйняття музичних творів. Концертна практика в межах школи та/або регіону, області. Підсумковий контрольний захід (іспит).</p>	<p>18 (з них резервні – 3)</p>	<p>Виконує мажорні гами, арпеджіо та акорди, вправи та етюди на різні види техніки. Виконує гаму ля-мінор, (гармонічного виду) правою рукою. Знає та розрізняє мелізми, їх позначення у тексті та способи їх виконання. Виконує музичні твори з власним відчуттям та емоційним забарвленням. Бере активну участь у концертному житті школи та/або регіону, області На підсумковому контрольному заході (іспиті) виконує: твір з елементами поліфонії або циклічний твір та дві різнохарактерні п'єси (віртуозна п'єса, обробка народної пісні/танцю), ансамблеве виконання тощо).</p>
Всього годин:		70 (з них резервні – 10)	

Очікувані результати четвертого року навчання:

знає різновиди аплікатури;
знає, що таке хроматизм, мелізми та засоби музичної виразності;
розуміє, що звуковидобування на баяні залежить від ведення міху;
виконує мажорні гами на 2-3 октави: мажорні – одноголосні (До-мажор, Соль-мажор, Фа-мажор);
виконує гаму ля-мінор правою рукою різними штрихами;
володіє навичками виконання п'єс з елементами поліфонії;
читає з листа музичні твори;
підбирає на слух відомі мелодії;
запам'ятовує нескладні мелодії та ритмічні малюнки, а також відтворює їх на інструменті;
виконує музичні твори з власним відчуттям та емоційним забарвленням;
розуміє значення концертної практики для прояву власної виконавської підготовки;
на підсумковому контрольному заході (іспиті) виконує: твір з елементами поліфонії або циклічний твір та дві різнохарактерні п'єси (віртуозна п'єса, обробка народної пісні /танцю, ансамблеве виконання тощо).

6. Критерії оцінювання рівня досягнення результатів навчання

Механізм оцінювання має спиратися на актуальні тенденції сучасної педагогіки, зокрема на особистісно-орієнтований підхід до учнів для виховання в них цілеспрямованості, бажання подолати труднощі та досягти певних успіхів у набутті компетентностей (знань, умінь та навичок, розуміння, ставлення).

Навчальні досягнення учня/учениці *першого-другого років навчання* підлягають **вербальному оцінюванню** за чотирма рівнями:

початковий – «потребує уваги і допомоги»;

середній – «досягає результату за допомогою викладача»;

достатній – «демонструє помітний прогрес»;

високий – «має значні успіхи».

Для здійснення вербального оцінювання рекомендовано використовувати **Свідоцтво досягнень**, що надає батькам і учню/учениці зрозумілий та структурований зворотний зв'язок про його/її навчальний поступ, набуття компетентностей під час навчального року. Нижче наведено рекомендований зразок Свідоцтва досягнень з навчальної дисципліни «Музичний інструмент баян» (для *першого-другого років навчання*).

Свідоцтво досягнень з навчальної дисципліни «Музичний інструмент баян»

Характеристика особистих досягнень учня/учениці	має значні успіхи	демонструє помітний прогрес	досягає результату з допомогою викладача	потребує уваги і допомоги
Виявляє інтерес до навчання.				
Активно, старанно працює на уроці.				
Під час гри на інструменті демонструє правильну посадку та виконавський апарат.				
Володіє міховеденням та принципами звуковидобуванням.				
Демонструє володіння виконавською технікою (відповідно до рівня складності поточного етапу навчання).				
Виконує музичні твори із належним ступенем емоційності.				
Володіє елементарними навичками виконання поліфонічних п'єс.				
Підбирає на слух знайомі мелодії.				
Читає з листа нотні тексти відповідної складності з аналізом музичного матеріалу.				
Демонструє навички гри в ансамблі.				
Вміє описати враження після прослуховування творів різних жанрів та характерів.				

Спілкується на теми мистецтва в межах типової навчальної програми державною мовою.				
Розуміє та дотримується правил поведінки під час публічного виступу та проведення мистецьких заходів.				

Свідоцтво рекомендовано заповнювати кожного семестру або раз на рік.

На **третьому-четвертому роках навчання графа оцінювання досягнень** у рекомендованому зразку **Свідоцтва досягнень** доповнюється визначенням балів за 12-ти бальною шкалою. **Бальне оцінювання** передбачає поділ досягнутих результатів на чотири рівня:

початковий – 1-3 бали;

середній – 4-6 бали;

достатній – 7-9 балів;

високий – 10-12 балів.

Оцінювання на завершальному році опанування типової навчальної програми передбачає зіставлення досягнень учня/учениці з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними типовою освітньою програмою з музичного мистецтва.

7. Список рекомендованої літератури

1. Акимов Ю. Воспитание учащегося в процессе обучения игре на баяне. *Баян и баянисты* : сб. метод. мат. / [сост. и общ. ред. Ю. Акимова]. Москва : «Советский композитор», 1970. С. 5–11.
2. Акимов Ю. Некоторые проблемы теории исполнительства на баяне. Москва : Советский композитор, 1980. 110 с.
3. Алексеев И. Методика преподавания игры на баяне. Москва : «Музыка», 1961. 137 с.
4. Алексеев И. Викладання гри на баяні: основи методики. Київ, 1957. 144 с.
5. Басенко П., Крюкова В. Критерії оцінки концертного виступу учня ДМШ. *Музична педагогіка та виконавство* : зб. статей / [упоряд. П. Серотюк; за заг. ред. проф. А. Семешка]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. С. 52–59.
6. Басурманов А. Баянное и аккордеонное искусство / [ред. Н. Я. Чайкина]. Москва : Кифара, 2003. 450 с.
7. Беляков В., Стативкин Г. Аппликатура готово-выборного баяна: основы выборной клавиатуры. Москва : Советский композитор, 1978. 86 с.
8. Бесфамильнов В., Семешко А. Воспитание баяниста. Вопросы теории и практики. Київ : «Музична Україна», 1989. 200 с.
9. Боженский А. Творчество Виктора Власова как составляющая грань репертуара для баяна на рубеже XX – XXI века. *Исполнительство на народных инструментах: теория, история, практика* : мат. междунар. наук.-практ. конф., Казань, 10 марта 2014 г. / [сост. А. А. Усов]. Казань, 2014. С. 30–36.

10. Боженський А. Періодизація творчості В. Власова у контекстів формування репертуару для баяна. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть* : зб. матеріалів III-ї Всеукр. наук.-практ. конф., ДДПУ ім. І. Франка, 19 березня 2010 р. / [ред.-упор. А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич : П'світ, 2010. С. 26–32.
11. Бонаков В. Творческий портрет (Розмышлення об исполнительском искусстве) / [сост. Н. С. Соколова]. Москва, 1999. 106 с.
12. Булда М. Особливості формування дитячого репертуару баяніста-акордеоніста (на матеріалі творів В. Власова). *Вісник КНУКіМ* : зб. наук. праць. Київ, 2012. Вип. 27. С. 40–45. Серія «Мистецтвознавство».
13. Варавина Л. Этапность в познании музыкального произведения. *Музична педагогіка та виконавство* : зб. статей / [упоряд. П. Серотюк; за заг. ред. проф. А. Семешка]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 6. С. 68–76.
14. Вербова В. Музична школа та її наймолодші вихованці. Чернігів, 2008. 33 с.
15. Вірясова В. Використання сучасних прийомів гри на баяні українськими композиторами. *Академічне народно-інструментальне мистецтво України: проблеми збереження та розвитку в сучасній соціокультурі* : мат. Всеукр. наук.-практ. конф., Кіровоград, 1 березня 2008 р. Кіровоград : Тема-Плюс, 2008. С. 83–85.
16. Власов В. Методика работы баяниста над полифоническими произведениями: учеб. пособие [для музыкальных вузов и училищ]. Москва : РАМ им. Гнесиных, 2004. 104 с.
17. Власов В. Школа джаза на баяне и аккордеоне: учебное пособие. Одесса : Астопринт, 2008. 160 с.
18. Говорушко П. Основы игры на баяне. Москва-Ленинград, 1966. 77 с.
19. Давидов М. Виконавське музикознавство: енциклопед. довід. Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. 400 с.
20. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник [для вищих та сер. муз. навч. закладів]. Київ : НМАУ ім. П. Чайковського, 2010. 592 с.
21. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва: посібник. Київ : НМАУ, 1998. 224 с.
22. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): підручник [для вищих та середніх муз. навч. закл.]. Київ : «Музична Україна», 2004. 290 с.
23. Дмитриев А. Позиционная аппликатура на баяне. Правая клавиатура. Одноголосие. Санкт-Петербург : «Союз художников», 2001. 24 с.
24. Дорохін В. Художня організація музичного твору на баяні: артикуляційний аспект: навч. пос. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 83 с.
25. Душний А. До питання репертуарного забезпечення Львівської баянної школи на зламі століть. *Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету ім. Лесі Українки та Національної*

музичної академії України ім. П. Чайковського : зб. наук. пр. / [упоряд. О. І. Коменда]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. Вип. 6. С. 244–256.

26. Душний А. Педагогічні принципи Й.С. Баха та їхня актуальність у роботі сучасного баяніста-вчителя (до питання дидактичних паралелей). *Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах* : зб. статей і доп. за матер. III міжнар. наук.-практ. конф., 26-28 грудня 2005 р. / [ред.-упор. та від. за вип. А. Сташевський]. Луганськ : Знання, 2006. Вип. 2. С. 71–75.

27. Душний А. «Дитячий альбом» як основа дидактичного репертуару у доробку представників Львівської баянної школи. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку* : зб. наук. праць: наук. записки Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. Рівне : РДГУ, 2011. Т. 1. Вип. 17. С. 257–262.

28. Душний А. Анатолій Онуфрієнко: життя присвячене музиці: монографія / [за заг. ред. Б. Пица]. Дрогобич : Посвіт, 2010. 328 с.

29. Душний А. Конкурс баянистов-акордеонистов «Perpetuum mobile» в соціокультурному пространстві України ХХІ века («Perpetuum Mobile» – Competition of Bayanists-Accordeonists in the Socio-Cultural Space of 21st Century Ukraine). *Tradition & Contemporarity: scientific works Department of Music Academy of Arts Klaipėda University (Lithuania)*. Klaipėda, 2018. № 13. S. 321–338.

30. Душний А. Методи й прийоми вдосконалення роботи над музичним твором в класі баяну/акордеону. *Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини* : зб. матер. наук.-практ. конф., Львів, 3 листопада 2005 р. / [ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц]. Дрогобич : Коло, 2005. С. 86–92.

31. Душний А. Методика активізації творчої діяльності майбутніх учителів музики у процесі музично-інструментальної підготовки: навч.-метод. пос. для студ. вищ. навч. закл. Дрогобич : Посвіт, 2008. 120 с.

32. Душний А. Методичні підходи для розвитку техніки правої руки акордеоніста (на прикладі гам та вправ). *Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах* / [ред.-упор. та відп. за вип. А. Сташевський]. Луганськ : Поліграфресурс, 2007. Вип. 3. С. 8–12.

33. Душний А., Пиц Б. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва: довідник. Дрогобич : Посвіт, 2010. 216 с.

34. Евдокимов В. Одесская академическая школа народно-инструментального искусства: учебное пособие. Одесса : АстроПринт, 1999. 88 с.

35. Заєць В. Науково-практична школа М. А. Давидова як феномен формування виконавської майстерності баяніста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2012. 16 с.

36. Иванов Аз. Начальный курс игры на баяне / [под ред. П. Говорушко]. Ленинград, 1963. Изд. 8. 157 с.

37. Имханицкий М. История баянного и аккордеонного искусства: уч. пособие. Москва : РАМ им. Гнесиных, 2006. 520 с.
38. Иванов Є. Гармоніки, баяни, акордеони (духовні та матеріальні аспекти функціонування в музичній культурі України ХІХ-ХХ ст.). Суми, 2002. 70 с.
39. Ісевич Ю. Репертуарні тенденції інструментальної підготовки баяніста ДМШ. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть* : зб. матер. та тез ІХ-ї міжнар. наук.-практ. конф., ДДПУ ім. І. Франка, 4 грудня 2015 р. / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич : Пóсвіт, 2015. С. 40–42.
40. Казанкова Н. Методика підготовки к публичним виступленням. *Академічне народно-інструментальне мистецтво України: проблеми збереження та розвитку в сучасній соціокультурі* : мат. Всеукр. наук.-практ. конф., Кіровоград, 1 березня 2008 р. Кіровоград : Тема-Плюс, 2008. С. 85–86.
41. Карась (Кметі) О. Пріоритет учня-баяніста (акордеоніста) ДМШ з позиції репертуарної політики (друга половина ХХ ст. – сьогодні). *Молодь і ринок*. Жовтень. № 10 (117). 2014. С. 147–154.
42. Карась О. Репертуар – чинник фахової підготовки учня-баяніста (акордеоніста) ДМШ. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи* : тези ІІІ-ї Міжнар. наук.-практ. конф., ДДПУ ім. І. Франка, 26–27 березня 2015 р. / [ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Посвіт, 2015. С. 106–108.
43. Карась С. Інтерпретація музики бароко на баяні (теоретико-виконавський аспект) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Львів, 2006. 20 с.
44. Карась С. Про тенденції розвитку баянно-акордеонного мистецтва та питання формування репертуару. *Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах* : зб. ст. і доп. за мат. ІІІ-ї між нар. наук.-практ. конф., Луганськ, 26–28 грудня 2005 р. / [ред.-упор. А. Сташевський]. Луганськ : Знання, 2006. Вип. 2. С. 98–104.
45. Кметі (Карась) О. Репертуарні тенденції початкових мистецьких навчальних закладів України кінця ХХ початку ХХІ століття: баянно-акордеонний аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузі. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. педаг. універ. імені Івана Франка / [ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич, 2014. Вип. 8. С. 122–128.
46. Кобзар А. Твори для дітей у композиторській творчості сучасних українських композиторів як необхідний фактор формування особистості учня-баяніста. *Академічне народно-інструментальне мистецтво України: проблеми збереження та розвитку в сучасній соціокультурі* : мат. Всеукр. наук.-практ. конф., Кіровоград, 1 березня 2008 р. Кіровоград : Тема-Плюс, 2008. С. 113–116.
47. Корихалова Н. Прочитання музики з листа. Музична педагогіка та виконавство: зб. статей / [упоряд. Серотюк П.; за заг. ред. проф. Семешка А.]. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 6. С. 35–55.

48. Корихалова Н. Випробування естрадою. *Музична педагогіка та виконавство* : зб. статей / [упоряд. П. Серотюк; за заг. ред. проф. А. Семешка]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 5. С. 3–27.
49. Корихалова Н. Як провести урок. *Музична педагогіка та виконавство* : зб. статей / [упоряд. П. Серотюк; за заг. ред. проф. А. Семешка]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 6. С. 3–34. *
50. Кужелев Д. Баянна творчість українських композиторів: навч. пос. Львів : СПОЛОМ, 2011. 206 с.
51. Кужелев Д. До питання української баянної школи. *Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського. Музичне виконавство*. Київ, 2004. Вип. 40. С. 190–201.
52. Кундис Р. Дефініція Львівської баянної школи в контексті регіонального та національного значення. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть* : зб. мат. III-ї Всеукр. наук.-практ. конф., Дрогобич, 19 березня 2010 р. / [ред.-упор. А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич : Пóсвіт, 2010. С. 56–60.
53. Кундис Р. Творчість композиторів-баяністів як чинник пропаганди Львівської школи. *Збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*: матеріали II-ї Всеукр. наук.-практ. конф. «Творчість композиторів України для народних інструментів», присвяченої 75-річчю від дня народження видатного українського композитора Віктора Власова / [ред.-упор. А. Душний]. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. Вип. 2. С. 43–46.
54. Кундис Р., Душний А. Авторська школа Михайла Оберюхтіна в контексті баянного мистецтва Львівщини. *Мистецька освіта: історія, теорія, практика*. *Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка*. Полтава : ЛНУ, 2016. № 2 (299). С. 201–210.
55. Липс Ф. Искусство игры на баяне: метод. пос. для педагогов ДМШ, учащихся ССМШ, музучилищ, вузов. Москва : Музыка, 2004. 144 с.
56. Марченко Є., Книш Г. Дитячі музичні цикли (альбоми, сюїти) в навчально-педагогічному репертуарі баяніста-акордеоніста. *Проблеми збереження та розвитку академічного народно-інструментального мистецтва України* : мат. Всеукр. наук.-практ. конф., Кіровоград, 28 лютого 2009 р. Кіровоград : Тема плюс, 2009. С. 42–47.
57. Мельник І. Наукове осмислення специфічних особливостей виконавського слуху баяніста. URL: <http://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/004-10.pdf>
58. Мирек А. Гармоника: прошлое и настоящее. Научно-историческая энциклопедическая книга. Москва : Интерпракс, 1994. 534 с.
59. Мірек А. Основи постановки акордеоніста. Київ : «Музична Україна», 1974. 39 с.
60. Оберюхтин М. Проблемы исполнительства на баяне. Москва : «Музыка», 1989. 95 с.

61. Оберюхтин М. Расчленённость музыки и смена направления движения меха. *Баян и баянисты*. Москва : «Советский композитор», 1978. Вып. 4. С. 33–53.
62. Олексів Я. Жанрові різновиди української дитячої баянної сюїти. *Музикознавчі студії Інституту мистецтв Волинського національного університету ім. Лесі Українки та Національної музичної академії України ім. П. Чайковського*: зб. наук. пр. / [упоряд. О. І. Коменда]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. Вип. 5. С. 56–64.
63. Онегин А. Работа над репертуаром. *Баян и баянисты* : сб. метод. ст. / [сост. и общ. ред. Ю. Акимова]. Москва : «Советский композитор», 1974. Ч. 2. С. 120–128.
64. Онегин А. Школа игры на баяне. Москва : «Музгиз», 1957. 180 с.
65. Паньков О. Питання формування виконавської майстерності в процесі навчання гри на баяні. *Кривий ріг*, 1995. 376 с.
66. Пиц Б., Душний А. Науково-мистецький проект «Львівська баянно-акордеонна школа» в контексті баянно-акордеонного руху Західної України. *Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського Національного університету ім. Лесі Українки та Національної музичної академії України ім. П. Чайковського* : зб. наук. пр. / [упоряд. О. І. Коменда]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. Вип. 8. С. 47–58.
67. Пиц Б., Душний А. Розповсюдження баяна у Західній Україні. *Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського: Виконавське музикознавство: історія, теорія, практика* / [автори проекту, ред.-упоряд. М. Давидов, В. Сумарокова]. Київ : НМАУ ім. П. Чайковського, 2012. Вип. 103. С. 83–94.
68. Поліщук М. Педагогічні аспекти виховання баяністів та акордеоністів: методичний посібник. Львів, 2008. 36 с.
69. Поникарова Л. Баян в народно-інструментальном жанре Украины: учебно-метод. пособие [по курсу «Теория и история народно-инструментального исполнительства»]. Харьков : «Торнадо», 2003. 104 с.
70. Пуриц І. Гра на баяні: методичні статті / [перекл. з рос. мови]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 232 с.
71. Ризоль Н. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. Москва : Советский композитор, 1977. 279 с.
72. Рогоза О. Теоретико-методичні засади розвитку музичного мислення учнів початкових мистецьких навчальних закладів. *Академічне народно-інструментальне мистецтво України: проблеми збереження та розвитку в сучасній соціокультурній* : мат. Всеукр. наук.-практ. конф., Кіровоград, 1 березня 2008 р. Кіровоград : Тема-Плюс, 2008. С. 78–83.
73. Салій В. Методика роботи над музичним образом у процесі навчання підлітків гри на баяні (акордеоні): монографія. Дрогобич: Посвіт, 2013. 136 с.
74. Салій В., Душний А. Уроки-образи та їх роль у формуванні творчої особистості учня у початкових мистецьких навчальних закладах. *Folk-Instrumental Art at the turn of XX – XXI century* : collection of materials and theses VI-th International Scientific and Practical Conference, Drohobych Ivan Franko State

Pedagogical University, December 8, 2017 / [editors-compilers A. Dushniy, V. Pyts]. Drohobych : Posvit, 2017. С. 29–31.

75. Самітов В. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної майстерності: монографія. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2011. 272 с.

76. Светов А. Харківська баянна школа та її видатні представники. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти* : зб. наук. праць. Харків : ХДУМ ім. І. Котляревського, 2009. Вип. 25. С. 90–99.

77. Семенов В. Современная школа игры на баяне: учеб. пособие. Москва : Музыка, 2009. 216 с.

78. Семешко А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ – ХХІ століть: довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.

79. Семешко А. Виконавська майстерність баяніста: методичні основи: навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 144 с.

80. Сергієнко О. Конкурсно-фестивальний рух як чинник розвитку української академічної школи народно-інструментального мистецтва на зламі ХХ – ХХІ століття: магістерська робота. Рукопис. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2012. 79 с.

81. Серотюк І. Розвиток навичок орієнтування на баянних клавіатурах. *Музична педагогіка та виконавство* : зб. статей / [упоряд. П. Серотюк; за заг. ред. проф. А. Семешка]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. Вип. 6. С. 77–95.

82. Сосновська Н. Виконавсько-інструментальна підготовка учня-баяніста початкових мистецьких навчальних закладів у наукових реаліях кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ – ХХІ століть* : зб. матер. та тез ІХ-ї міжнар. наук.-практ. конф., ДДПУ ім. І. Франка, 4 грудня 2015 р. / [ред.-упоряд. А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич : Посвіт, 2015. С. 31–32.

83. Стативкин Г. Начальное обучение на выборно-готовом баяне: для детей дошк. и мл. шк. возраста / [под ред. Б. Егорова]. Москва : «Музыка», 1989. 124 с.

84. Сташевський А. Музично-інструментальні виражальні засоби в баянному мистецтві: навч. пос. Старобільськ : НПУ ім. Т. Шевченка, 2015. 121 с.

85. Сташевський А. Нариси з історії української музики для баяна: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і освіти]. Луганськ : Поліграфресурс, 2006. 152 с.

86. Суворов В. Українська баянна школа як чинник національної культури на зламі ХХ – ХХІ століть. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького держ. пед. універ. ім. І. Франка / [ред.-упор. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич : Посвіт, 2013. Вип. 4. С. 100–109.

87. Сумарокова В. Виконавська школа як об'єкт дослідження: до визначення поняття. *Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського: Музичне*

виконавство / [ред. М. А. Давидов, В. Г. Сумарокова]. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2002. Вип. 40. С. 180–190.

88. Сурков А. Пособие для начального обучения игры на готово-выборном баяне. Москва : «Советский композитор», 1973. 92 с.

89. Чумак Ю. Жанрове розмаїття академічної інструментальної творчості В. Власова. *Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка* : Педагогічні науки. Серія : Мистецька освіта: історія, теорія, практика. Березень, 2016. № 2 (299). С. 211–219

90. Шамігов А. Основні жанрові групи української баянної літератури в контексті зразків фольклорно-орієнтованих композицій. *Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах* / [ред.-упор. А. Сташевський]. Луганськ : Поліграфресурс, 2010. С. 91–95.

91. Шафета В. Репертуарна спрямованість гармоністів та акордеоністів-баяністів кінця ХІХ – початку ХХ століття. *Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах* / [ред.-упор. А. Сташевський]. Луганськ : Поліграфресурс, 2010. С. 96–101.

92. Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование (баян, аккордеон). Владос, 2004. 240 с.

93. Янчак В. «Альбом для дітей та юнацтва» В. Власова в контексті розвитку дитячого репертуару для баяна. *Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини* : зб. мат. наук.-практ. конф. / [ред.-упоряд. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц]. Дрогобич : Посвіт, 2006. С. 223–231.

94. Яценко І. Позиційно-багаторядна аплікатура в баянному виконавстві: теорія та практика: навч. пос. Старобільськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2015. 99 с.

95. Chumak Y. Figure Viktor Vlasov in the context of ukrainian music culture. *Horizonty umenia 4 : zbornik prispevkov z medzinarodvej vedeckej vedeckej konferencie (1.12.2017 – 15.12.2017)*. Banská Bystrica, 2017. S. 37–44.

96. Dushniy A. Popularization of the bayan-accordion art Ukraine through the example Competition «Patterns Prikarpatya». *Horizonty umenia 4 : zbornik prispevkov z medzinarodvej vedeckej vedeckej konferencie (1.12.2017 – 15.12.2017)*. Banská Bystrica, 2017. S. 18–36.

97. Dushniy A. Priorities of work of Western Ukraine bayan-accordion players in the twenty first century: analysis and unification. *The role of culture and art in social and humanitarian development of modern society : collective monograph* / A. I. Dushniy, V. G. Dutchak, A. Ya. Stashevskiy, M. Strenacikova, etc. Lviv-Toruń : Liha-Pres, 2019. P. 1–17. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-132-2/1-17>

8. Нотографія

1. Адамович М. Концертні твори для баяна, акордеона [Ноти]. Збараж : КМЦ «Рушник», 2011. Вип. 1. 25 с.; Вип. 2. 30 с.; 2013. Вип. 3. 34 с.

2. Баян 1 клас: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл [Ноти] / [ред.-упор. І. Алексеев, М. Корецький]. Київ : «Музична Україна», 1987. Вид. 14. 128 с.;

3. Баян 1-3 класи ДМШ: хрестоматія педагогічного репертуару [Ноти] / [упор. М. Корецький]. Київ : «Музична Україна», 1995. Вип. 1. 32 с.; Вип. 2. 30 с.; Вип. 3. 28 с.
4. Баян 2 клас: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / [ред.-упор. І. Алексєєв, М. Корецький]. Київ : «Музична Україна», 1987. Вид. 13. 176 с.
5. Баян 3 клас: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / [ред.-упор. І. Алексєєв, М. Корецький]. Київ : «Музична Україна», 1990. Вид. 13. 168 с.
6. Баян підготовча група: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл [Ноти] / [ред.-упор. О. Денисов, В. Угринович]. Київ : «Музична Україна», 1986. Вид. 9. 104 с.
7. Береза А., Лебедєв В., Нестерович Б. Вивчення поліфонічних творів у класі баяна [Ноти]: навч.-метод. посіб. Вінниця : Планер, 2007. 262 с.
8. Береза А., Лебедєв В., Нестерович Б. Твори українських композиторів у класі акордеонно-баянного виконавства [Ноти]: навч.-метод. пос. Вінниця : Планер, 2008. Т. I. 214 с.; 2009. Т. II-III. 354 с.
9. Вибірний баян 2 клас: учбовий репертуар дитячих музичних шкіл [Ноти]. Київ : «Музична Україна», 1981. 112 с.; 3 клас, 1982. 112 с.
10. Вірясова В. Концертні п'єси для баяна [Ноти]. Дніпропетровськ : Вид.-тв. центр «Гамалія», 2007. 28 с.
11. Власов В. Альбом для дітей и юношества [Ноти]. Одеса, 1999. 57 с.
12. Власов В. Дитячий альбом (цикл п'єс для виборного баяна): навч.-реп. зб. / [ред.-упор. А. Душний, В. Шафета]. Дрогобич : Швидкодрук, 2012. 36 с.
13. Гивель Б. Оригінальні твори та обробки народних мелодій для акордеона [Ноти]. Дрогобич : Посвіт, 2010. 62 с.
14. Дербенко Є. Музичний альбом для дітей / [упор. П. Серотюк]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 16 с.
15. Дикусаров В. Дитячий альбом [Ноти]. Дикухаров В. Твори для баяна. Київ : «Музична Україна», 1991. С. 4–29.
16. Доренский А. Эстрадно-джазовые сюиты для баяна или акордеона: 1-3 классы ДМШ: учебно-метод. пос. [Ноты]. Ростов н/Д : Феникс, 2008. 64 с.; 3-5 классы ДМШ. 2009. 126 с.
17. Доренський О. Ступені майстерності. Вибрані етюди для баяна [Ноти]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 84 с.
18. Жилюк Т., Марценюк А. Нотарик: пед. реп. учня-акордеоніста [Ноти]. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 68 с.
19. Іванина Я. Обробки українських народних пісень для баяна або акордеона: пед. реп. для учнів I-IV кл. ДМШ [Ноти]. Золочів, 2012. 38 с.
20. Колосовська О. Сюїта № 1. «Ескізи» для акордеона [Ноти]. Львів : ТеРус, 2009. 20 с.
21. Личенко О. Етюд № 1 (C-dur) [Ноти]. Душний А., Пиц Б. Творчість композиторів Львівської баянної школи: навч. пос. Дрогобич Посвіт, 2012. Вип. 3. С. 53–54.

22. Личенко О. Етюд № 2 (e-moll) [Ноти]. Душний А., Пиц Б. Творчість композиторів Львівської баянної школи: навч. пос. Дрогобич : Посвіт, 2012. Вип. 3. С. 55–57.
23. Лоскутов Л. Альбом для дітей и юношества (баян) [Ноты]. Москва «Музыка», 2006. 16 с.
24. Мантулев Е. Дитяча сюїта «Прикарпатські візерунки» [Ноти]. Душний А., Пиц Б. Творчість композиторів Львівської баянної школи: навч. пос. Дрогобич : Посвіт, 2010. С. 98–104.
25. Мантулев Е. Дитячий альбом «Прикарпатські візерунки» для готово-виборного баяна [Ноти]. Дрогобич : «Вимір», 2000. 20 с.
26. Марценюк А. Етюд для баяна та акордеона [Ноти]. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 42 с.
27. Марценюк А. Легкі обробки народних мелодій для баяна та акордеона [Ноти]. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 40 с.
28. Марценюк А. Педагогічний репертуар баяніста (акордеоніста): навч. пос. / [ред.-упоряд. А. Душний]. Дрогобич : Посвіт, 2016. 52 с.
29. Миськів І. Українські народні пісні і танці в легкій обробці для акордеона або баяна: репертуар для учнів муз. шкіл. [Ноти]. Тернопіль : «Тайп», 2005. 26 с.
30. Мясков К. Дитячий альбом для баяна [Ноти]. Київ : «Музина Україна», 1991. 104 с.
31. Нікіфорук А. Дитяча сюїта [Ноти]. Душний А., Пиц Б. Творчість композиторів Львівської баянної школи: навч. пос. Дрогобич : Посвіт, 2010. С. 105–110.
32. Олексів Я. Бабай: дитяча сюїта № 2 для баяна (акордеона) [Ноти]. Львів : Вид. Т. Тетюх, 2018. 24 с.
33. Олексів Я. Дві поліфонічні п'єси [Ноти]. Душний А., Пиц Б. Творчість композиторів Львівської баянної школи: навч. пос. Дрогобич : Посвіт, 2012. Вип. 3. С. 52.
34. Олексів Я. Подорож Фрикадельки: дитяча сюїта для баяна (акордеона) [Ноти]. Львів: Вид. Т. Тетюх, 2018. 16 с.
35. Онуфрієнко А. Альбом баяніста [Ноти] / [упор. А. Душний, С. Карась]. Дрогобич : Коло, 2005. Вип. 1. С. 7–15.
36. Онуфрієнко А. Альбом баяніста: навч. пос. [Ноти] / [ред.-упор. А. Душний, С. Карась]. Дрогобич : Посвіт, 2009. Вип. 2. С. 15–23.
37. Онуфрієнко А. Альбом баяніста: навч. посіб. [Ноти] / [ред.-упоряд. О. Карась, А. Душний, В. Шафета, С. Карась]. Дрогобич : Посвіт, 2014. Вип. 3. 32 с.
38. Подгорний В. Три п'єси з «Альбому для юнацтва» [Ноти]. Подгорний В. Твори для баяна. Київ : «Музична Україна», 1988. С. 29–37.
39. Салій В. Педагогічний репертуар музиканта-інструменталіста на прикладі «Дитячого альбому баяніста (акордеоніста)»: навч.-метод. пос. [Ноти]. Дрогобич : РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2011. 40 с.
40. Самойленко Б. «Колобок»: сюїта в 7 частих (баян-акордеон) [Ноты]. Саратов, 2000. 12 с.

41. Самойленко Б. Педагогический репертуар баяниста-аккордеониста: 2–7 классы ДМШ [Ноты]. Саратов : «Детская книга», 2000. 96 с.
42. Самоучитель игры на аккордеоне / [авт.-сост. Е. Желнова]. Москва : АСТ: Донецк : Сталкер, 2005. 79 с.
43. Серотюк П. Баян (готово-выборный). 1 клас: навч. пос. [Ноти]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 96 с.; 2 клас: 2008. 96 с.; 3 клас: 2009. 112 с.
44. Серотюк П. Баян відкриває світ музики: навч. пос. [для юних баяністів] [Ноти]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 92 с.
45. Серотюк П. Баян. Азбука віртуоза: навч. пос. [для юних баяністів] [Ноти]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 44 с.
46. Серотюк П. Баян. Перша зустріч. Школа гри: навч. пос. [Ноти]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 120 с.
47. Серотюк П. Хочу быть баянистом: учеб. пос. для начинающих [Ноты]. URL: <http://www.xn--80aerctagto8a3d.xn--p1ai/upload/bayan.pdf>
48. Сонаты и вариации для баяна: 1-3 кл. ДМШ [Ноты]. Москва : Кифара, 1997. 30 с.
49. Сорока В. Вибрані твори та обробки українських народних пісень для баяна та акордеона [Ноти]. Тербовля, 2002. 68 с.
50. Сорока В. Сходинки до майстерності. [Ноти]. Тернопіль-Тербовля, 2007. Зош. 1. 48 с.
51. Судариков А. Альбом для детей (баян или аккордеон) [Ноты]. Москва : Музыка, 2006. 32 с.
52. Судариков А. Альбом пьес и обработок (баян, аккордеон) [Ноты]. Москва, 2002. 34 с.
53. Сюїти для юних баяністів [Ноти] / [упор. П. Серотюк]. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. Вип. 1. 36 с.; Вип. 2. 36 с.; Вип. 3. 44 с.; Вип. 4. 44 с.; 2006. Вип. 5. 40 с.; Вип. 6. 48 с.; Вип. 7. 48 с.; Вип. 8. 48 с.
54. Твори для готово-выборного баяна / [упор., вступ. стаття та упор. А. Душного]. Дрогобич : ДДПУ, 2003. Зошит 1. 28 с.
55. Твори для готово-выборного баяна [Ноти] / [ред.-упор. С. Карась, А. Душний, Б. Пиц]. Дрогобич : Посвіт, 2006. Зошит 2. 46 с.
56. Твори української класики [Ноти] / [упор. та пер. для баяна М. Різоля]. Київ : Держ. вид. образотв. мист. і муз. літ. УРСР, 1961. 100 с.
57. Тече річка не величка: українські народні пісні для баяна та акордеона в обр. І. Кобилкіна [Ноти]. Київ : «Музична Україна», 1998. 21 с.
58. Тимошенко О. Дитячий альбом для баяна [Ноти] / [упоряд. та ред. А. Семешка]. Київ : «Мелосвіт», 2004. 12 с.
59. Титов С. 50 етюдів для баяна на різні види техніки [Ноти]. Київ : «Музична України», 2002. 72 с.
60. Українські народні пісні в обробці для баяна В. Вірясової [Ноти]. Дніпропетровськ : «Поліграфіст», 2003. 13 с.
61. Чембержі М. Екзерциси: навч. пос. [Ноти]. Київ : ДМЦНЗКіМУ, 2003. 174 с.

62. Чембержі М. Музичні картинки: п'єси для готово-виборного баяна [Ноти]. Київ : ПТО «Мета-Арт», 1999. 76 с.
63. Шлюбик В. Дитячий альбом для баяна (акордеона) [Ноти]. Дрогобич : Посвіт, 2007. 40 с.
64. Шлюбик В. Педагогічний репертуар баяніста: навч. пос. [Ноти] / [ред.-упор. А. Душний]. Дрогобич : Посвіт, 2010. 60 с.
65. Шмыков А. Альбом для дітей и юношества: для баяна или аккордеона [Ноты]. Москва : «Музыка», 2000. 17 с.
66. Штимак П. Тече вода з Ужгорода: народна музика в обробці для акордеона [Ноти]. Ужгород : Карпати, 2006. 88 с.
67. Щоденні вправи учня-акордеоніста: метод. рекомендації. [для муз. школи муз. відділ. поч. спеціаліз. мист. нав. закл.] / [автор-укладач В. Зайцева]. Вінниця : «Нова Книга», 2005. 52 с.